Comunicat de presă - Seminarul organizat împreună cu Academia Română, cu tema,,150 de ani – Istorie şi tradiţie în Senatul României. Bicameralismul parlamentar în România. Tradiţie şi perspective" - 12 iunie 2014

Senatul României, împreună cu Academia Română, a organizat astăzi, 12 iunie a.c., simpozionul cu tema ,,150 de ani – Istorie şi tradiţie în Senatul României. Bicameralismul parlamentar în România. Tradiţie şi perspective".
Evenimentul face parte din seria acţiunilor organizate cu ocazia aniversării a 150 de ani de la înfiinţarea Senatului.
În deschiderea evenimentului, Preşedintele Senatului, Călin Popescu-Tăriceanu, a susţinut o alocuţiune în care a apreciat:
,,Senatul nu poate accepta doar un rol decorativ şi are, de asemenea, datoria de a nu provoca bănuieli legate de o imixtiune, reală sau presupusă, în activitatea unor instituţii a căror independenţă este garantată prin lege."
Referindu-se la rolul Senatului, domnul Călin Popescu-Tăriceanu a precizat: ,,În mod tradiţional, Senatul era instituţia care-şi manifesta în cel mai înalt grad vocaţia de a reprezenta atât interesele naţionale cât şi interesele regionale. În perspectiva rolului tot mai important pe care tind să-l joace regiunile în actuala configuraţie a Uniunii Europene, în care trebuie să se înscrie şi România, consider prioritară regăsirea acestui principiu şi o redefinire a Senatului, care să exprime în forul legislativ suprem punctul de vedere diferit al viitoarelor regiuni şi să faciliteze colaborarea între acestea.
Preşedintele Senatului a subliniat importanţa de-a lungul istoriei a instituţiei, a membrilor săi: „Pe de altă parte, prin modul său de recrutare, ca şi prin activitatea sa efectivă, Senatul a reprezentat tradiţional o expresie a elitelor româneşti, deopotrivă sociale şi intelectuale. În mod particular, prin prezenţa înalţilor reprezentanţi ai institutelor - Academie, Universităţi - alături de personalităţi politice de mare anvergură şi prestigiu, Senatul s-a impus ca o instituţie reprezentativă însă şi pentru statul român", a precizat domnul Călin Popescu-Tăriceanu.
În încheierea alocuţiunii, preşedintele Senatului a precizat: „Îmi doresc şi doresc Senatului României să recâştige cumva statutul şi prestigiul unei instituţii a elitelor. Această absenţă sau ocultare, care s-a produs în perioada comunistă a elitelor a adus societăţii noastre atâtea neajunsuri. Cred că într-o societate a egalităţii de şanse, dar care refuză egalitarismul nivelator, ar trebui să redevină posibilă afirmarea unor elite responsabile şi competente, care să confere instituţiilor pe care le slujesc, fie ele academice, legislative, militare sau diplomatice, strălucirea şi prestigiul care să le consolideze legitimitatea. Vă invit să medităm la cele mai bune căi pentru o asemenea nouă definire a Senatului României, în spiritul tradiţiei de 150 de ani pe care o celebrăm acum, dar, deopotrivă, ca temei pentru o nouă modernizare a statului şi societăţii româneşti".

Dacă prima parte a simpozionului a prilejuit o evocare a tradiției bicameralismului în istoria parlamentarismului românesc, partea a doua a fost dedicată analizării perspectivelor de evoluție ale instituției parlamentare,în cadrul unei dezbateri moderate de domnul senator Ioan Chelaru, vicepreședinte al Senatului și președinte al Uniunii Juriștilor din România. În cuvântul de deschidere, conf. dr. Ioan Chelaru a apreciatcă analizarea "aspectelor pe care le implică bicameralismul în România – şi, în special, formele de interacţiuneşi de colaborare dintre cele două Camere, precum şi modul în care sunt reprezentate interesele sociale şi politice prin intermediul acestui aranjament instituţional"prezintă un interes deosebit atât pentru mediul academic, cât şi pentru clasa politică și societatea civilă, întrucât "în ultimii ani, în România, s-a cristalizat un larg curent de opinie privind necesitatea de a perfecţiona sistemul nostru parlamentar, de a reproiecta raporturile dintre cele

două Camere, diferenţiindatribuţiile legislative, iar pe agenda Parlamentului se află în dezbatere un proiect de modificare a Constituţiei, îndelung discutat între partidele parlamentare."
Expunerea a cuprins, pe lângă o scurtă retrospectivă istorică, un set de propuneri concrete vizând "o reconfigurare a competenţelor celor două Camere ale Parlamentului, care să presupună" " partajarea competenţei legislative între cele două Camere ale Parlamentului; transformarea Senatului într-o Cameră cu competenţă extinsă în ceea ce priveşte activitatea de control parlamentar; limitarea competenţelor celor două Camere ale Parlamentului, întrunite în şedinţă comună." În materie de legiferare, domnia sa a propus ca Senatul să devină Cameră decizională în privința "iniţiativelor legislative care reglementează sistemul electoral, organizarea administraţiei publice locale, a teritoriului, precum şi regimul general privind autonomia locală, cele privind ratificarea actelor internaţionale, inclusiv cele referitoare la acordarea de împrumuturi externe, precum şi a celor care au ca obiect de reglementare măsurile legislative ce rezultă din aplicarea acestora".
"Ca efect al transformării Senatului într-o veritabilă Cameră de control" domnul senator Ioan Chelaru a apreciat că "ar putea scădea numărul comisiilor permanente, dar ar putea creşte numărul comisiilor speciale şi/sau de anchetă; va scădea numărul şedinţelor comune; va creşteeficienţa controlului parlamentar în ceea ce priveşte analizarea activităţiiinstituţiilor publice care au, potrivit legii, obligaţia depunerii de rapoarte, dări de seamă, informări la Parlament."
Observând că,"în percepţia publică din România, principala funcţie - dacă nu chiar singura - cu care Parlamentul este identificat este cea de organ legislativ" vorbitorul a subliniat că "în ceea ce priveşte controlul parlamentar, Legea fundamentală conferă deplină libertate procedurală de acţiune indicând –fără a limita – principalele instrumente prin care acesta poate fi exercitat: întrebările, interpelările, declaraţiile politice, moţiunile, comisiile parlamentare (speciale sau de anchetă, subcomisii în cadrul comisiilor permanente); dincolo însă de indicarea acestora, Constituţia nu cuprinde – ca în cazul procedurii legislative - termene precise, sancţiuni juridice în cazul neexercitării acestora ori obligaţia conformării generale şi imediate a subiectelor de drept faţă de eventualele consecinţe pe care acestea le-ar putea antrena. Din această perspectivă, este evident că posibilităţile procedurale de care dispune fiecare Cameră a Parlamentului şi, implicit, drepturile parlamentarilor legate de exercitarea funcţiei de control parlamentar sunt, însă, mult mai variate, cele legate de analiza eficienţei legii numărându-se printre cele mai recente în practica dreptul parlamentar comparat."
Domnul senator Ioan Chelaru a subliniat în mod deosebit necesitatea implicării specialiștilor în drept constituțional, a elitelor intelectuale, în procesul de revizuire a Constituției, aflat în plină desfășurare, în sensul reformării și modernizării sistemului parlamentar românesc corespunzător cu exigențele lumii actuale.
Au prezentat puncte de vedere pe tema bicameralismului și a perspectivelor de reformare a sistemului parlamentar românesc profesorii Simina Tănăsescu, Ion Alexandru, Oliviu Gherman (fost președinte al Senatului), Verginia Vedinaș, Cristian Ionescu. În alocuțiunile susținute vorbitorii s-au referit la necesitatea asigurării bicameralismului atât la nivel instituțional cât și funcțional, au invocat argumentul tradiției istorice, precum și al descentralizării și participării eficiente în cadrul procesului decizional european. S-a vorbit despre căutarea echilibrului puterilor, despre evitarea unei posibile derive a legislativului. S-au căutat răspunsuri la întrebări precum "Este bicameralismul în dificultate?" și "Ce tip de bicameralism trebuie adoptat".